

BASIN BÜLTENİ

30.06.2005

TRABZON MİLLETVEKİLİ
Sn. M. AKİF HAMZAÇEBİ'NİN

BANKACILIK KANUNU TASARISININ **PLAN ve BÜTÇE KOMİSYONU** **GÖRÜŞMELERİ SIRASINDA YAPMIŞ OLDUĞU** **KONUŞMANIN ÖZETİ (1)**

- ✓ **Bu Tasarı vesilesiyle asıl tartışılması gereken; Türkiye'nin 1990'lardan bu yana yaşadığı krizlerden sonra neler yapıldığı, bu krizlerin bu topluma, bu ekonomiye yarattığı maliyeti Türkiye'nin çekmek zorunda olup olmadığıdır.**

Hatırlanacağı gibi, Türkiye, 1989 yılında sermaye hareketlerini serbest bırakan kararlar almıştır. 1989 yılında alınan 32 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı, bu yönde Türkiye'yi çok büyük bir serbestleşmenin, malî liberalizasyonun içine getirmiştir. Kurumsal yapıda hiçbir düzenleme yapılmaksızın alınan bu serbestleştirme kararı, gerçekte, ekonominin üzerinde çok büyük yükler oluşturmuştur. Toplumun bütün kesimleri, tüm sektörler bu serbestleştirmeden gerçekte zarar görmüştür. O dönem için iyi gibi gözükken o kararla, belki kısa dönemde Türkiye'nin ihtiyacı olan kaynaklar Türkiye'ye sağlandı, Türkiye sıcak para yoluyla hem kalkınmanın finansmanında hem ticarî açığın finansmanında hem kamu finansmanında ihtiyaç duyduğu kaynakları bir şekilde temin etti. Ancak, 1989-2000 arasını değerlendirirsek, Türkiye'nin aslında kaybettiği bir dönem olduğunu görmekteyiz. 1989 - 2000 arasında, yüksek enflasyon oranları sonrasında, kriz sonrası yıllarda görülen aldatıcı büyüme oranlarına kanarak, o politikaları, Türkiye maalesef sürdürdü. Ama, ortalama büyüme oranına baktığımızda, 1989-2000 arasında ekonomimizin büyüme oranının yüzde 3'ler civarında olduğunu görmekteyiz. Bu dönem bankacılık sisteminin görevini yapamadığı, gerçekten bankacılık sisteminde bir yapılandırma programının uygulanamadığı bir dönem olmuştur. Esasen, bankacılık sistemini yeniden yapılandırmadan sermaye hareketlerinin serbest bırakılması kararı son derece yanlış olmuştur. O yanlışlığı, 1989-2000 arası dönemde gördük, yaşadık.

2000'e geldiğimizde ne oldu; 2000'de yeni bir program uygulamaya başladı Türkiye. Faizler hızla düştü, belirli bir bant içerisinde hareket etmesi öngörülen kurun sağladığı etkiyle tüketici kredileri olağanüstü ölçüde arttı. Cari açık problemini Türkiye yaşamaya başladı tekrar o yıllarda ve böyle bir tabloda, Türkiye, 2000 Kasımında yine ilk krizini yaşadı. 2000 Kasımında yaşanan ilk kriz bir likidite krizi olarak tanımlandı. "Merkez

Bankasının gerekli likiditeyi piyasaya verememesi nedeniyle yaşandı” şekilde açıklandı kriz. Krizin boyutları büyüdü ve sonra 2001 Şubat Krizini yaşadı.

Aslında, bu krizin gerisinde de, biraz önce sözünü ettiğim dönemin yarattığı bir birikim vardı. Bu birikim üzerine bu krizler patladı. 2000 Kasımında, Merkez Bankası IMF'nin o programda net iç varlıklara getirmiş olduğu sınırı aşmadığı için, kriz başladı. Krizi tetikleyen o oldu. Yani, burada irdelenmesi gereken, aslında, IMF'nin bu krizlere yaklaşımıdır. IMF'nin bankacılık krizlerine yaklaşımı doğru mu olmuştur? Bu tasarı vesilesiyle, aslında konuşulması gereken konu bence budur.

Krize yaklaşım yanlış olunca, çözümü yasa değişikliklerinde aramayı doğru bulmuyorum. Bir kriz yaşadık, onun tecrübeleriyle, biraz da tepkisel olarak yeni bir yasa tasarısı hazırlanıyor. Ama, sorun bu tasarıların yasalaşmasıyla bankacılık sisteminin düzelmesi sorunu değildir. 4389 sayılı Yasa döneminin iyi bir yasasıydı. Sistemde bir bağımsız düzenleyici ve denetleyici kurum kurulmasını öngörüyordu. Buna rağmen, karşımıza, koskoca bir fatura çıktı.

Kötü yönetim, banka bilançolarının iyi değerlendirilmemesi, belki denetimlerin yeterli ölçekte iyi yapılamaması veya belki denetim raporlarının siyasîler tarafından zamanında işleme konulmaması, birçok faktör, birçok neden bulabiliriz; ama, sonuçta, krizin çözümüne çok sağlıklı yaklaştığımızı söyleyemem. Yani, bu tasarıyı çıkarırsak, bankacılık sisteminde kriz bitmiştir, artık sorun kalmamıştır demek mümkün değildir.

Kamuoyunun bilgisine sunulur.